

# A kínai gazdaság perspektívái

Bánhidi Ferenc

PEACH Konferencia

2014 november 22

# Főbb témák

- Gazdasági fejlődési trendek és mozgatórugóik
  - A „Nagy Leválás” 1800 és 1978 között
  - Felemelkedés 1978-tól
- Az elmúlt harmincöt év kínai növekedési modelljének nemzetközi mintái
- Szakmai viták egy új fejlődési pályára állás esélyeiről és feltételeiről

Források: Angus Maddison, Niall Ferguson, Wu Xiaopo, John Anderson, Conference Board, Asia Society Policy Institute

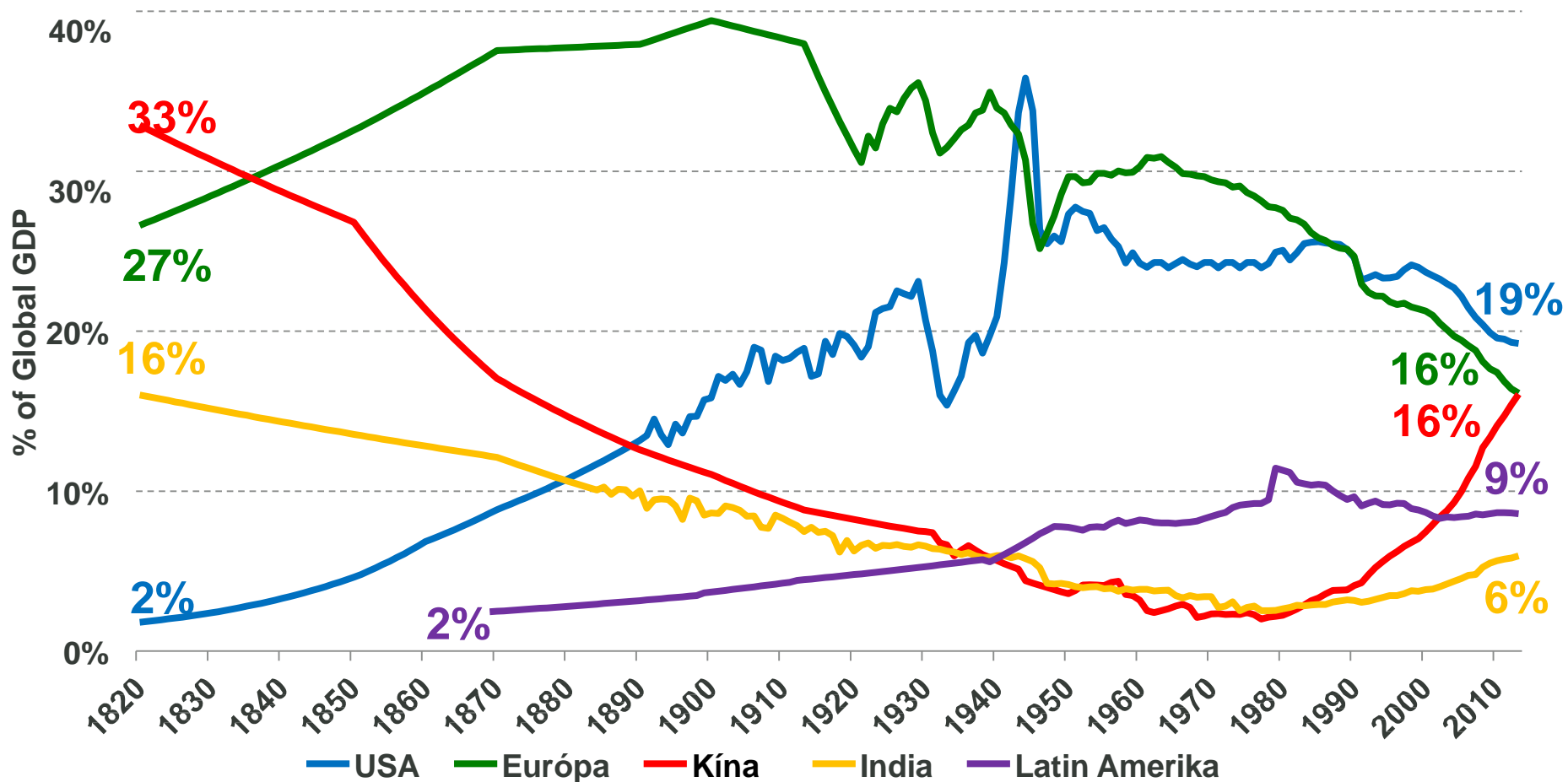
# Megelőlegezett következtetések

„Kínát nem lehet megérteni nyugati tapasztalatok, nyugati fogalmak segítségével”

- Mind a leszakadás, mind a felzárkózás okairól kialakulóban egy tudományos konszenzus
- Az elmúlt 35 év kínai növekedési modelljének van nemzetközi mintája
- A kínai politikai vezetés belátta, hogy az intézményrendszernek konvergálni kell a fejlett piacgazdaságok rendszeréhez
- A felzárkózás folytatódhat, de nem várható kínai dominancia

# Globális GDP = Kína leszakadása és felemelkedése

Részarány a világ GDP-ben, 1820 – 2013,  
USA vs. Európa vs. Kína vs. India vs. Latin Amerika



# Fejlődés „intézményi” mozgatórugói

A gazdaságtörténet és közgazdaságtan nagyjából hat kulcstényezőt azonosított, amelyek az utóbbi kétszázötven évben meghatározták egy ország vagy régió fejlődését. Ezek megtanulhatók illetve lemásolhatók

- Verseny
- Tudományos-technikai forradalom
- Tulajdonjogok
- Modern orvostudomány
- Fogyasztói társadalom
- Munkaerőkölcs, motiváció

# A kínai „leszakadás” okairól

- **Verseny**

Kína 1978 előtt évszázadokig bezárkózott a külföld elől, belföldön pedig az áhított egység és stabilitás érdekében a társadalmat és a gazdaságot önellátó közösségbe szorították be

- **Tudományos-technikai forradalom**

A császárkorban nem létezett se modern tudományos, se oktatási intézményrendszer, a huszadik században a politika maga alá gyűrte mind a kettőt

- **Tulajdonjogok**

Bár létezett magántulajdon, de nem definiálták annak jogi tartalmát és hiányoztak a tulajdonjogok gyakorlásának intézményi garanciái

- **Fogyasztó társadalom**

Ez a fogalom nem volt összeegyeztethető, se a hagyományos kínai, se az „újonnan importált” szocialista értékrenddel

# A kínai „felemelkedés” okairól

- **Verseny**

Kína a külpiaci nyitásban hamarabb, következetesebben és erőteljesebben lépett fel, mint akár a fejlődő országok (India), akár a volt szocialista országok (1990 előtt). 1992 után megnyílt a piac a belföldi magánvállalkozások számára is, itt azonban az értékelés nem egyértelmű.

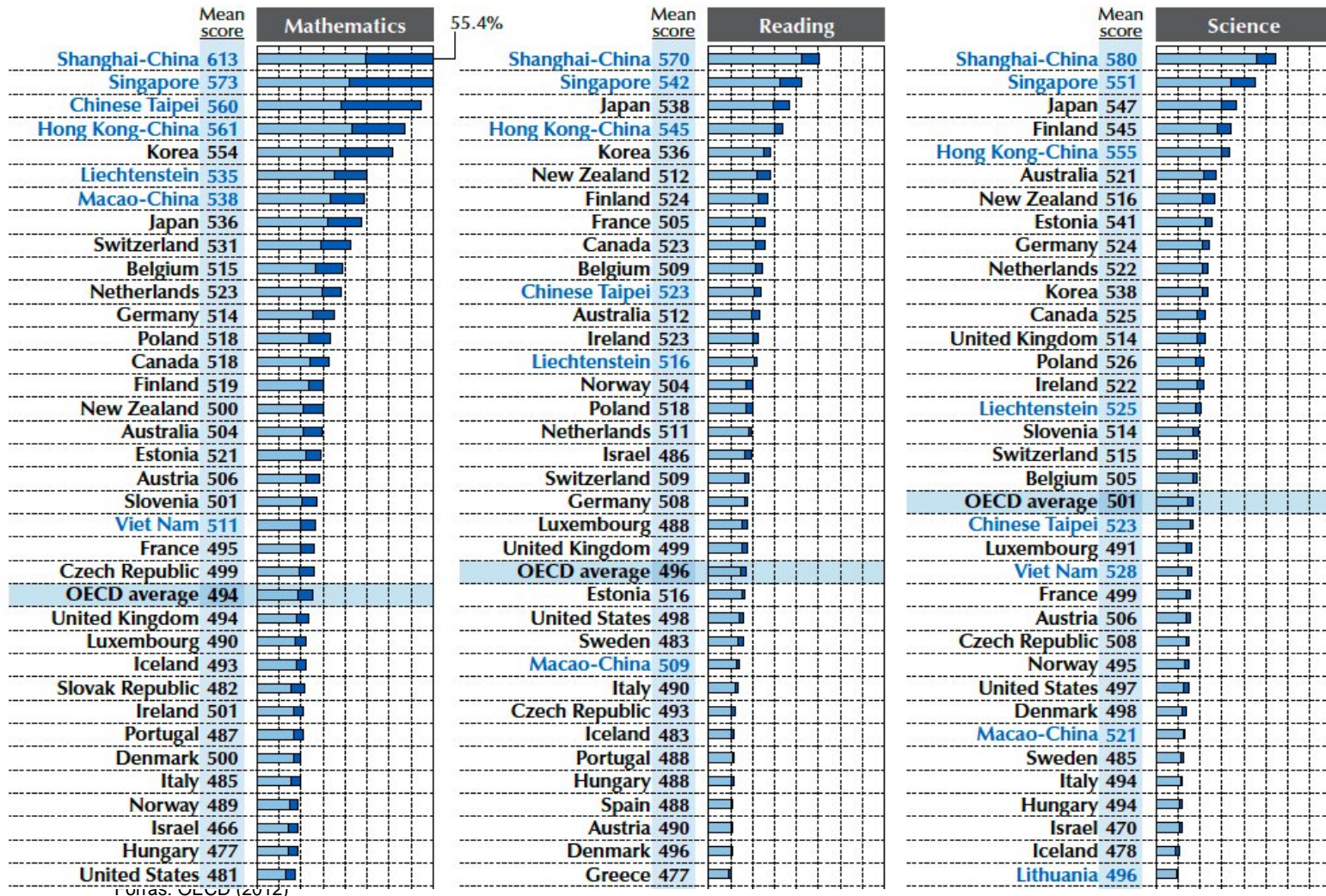
- **Tudományos-technikai forradalom**

Nemzetközi összehasonlítások igazolják, hogy akár a tudományos kutatásban, akár az innovációban Kína előbbre tart, mint a vele azonos fejlettségi szinten lévő országok.

- **Tulajdonjogok**

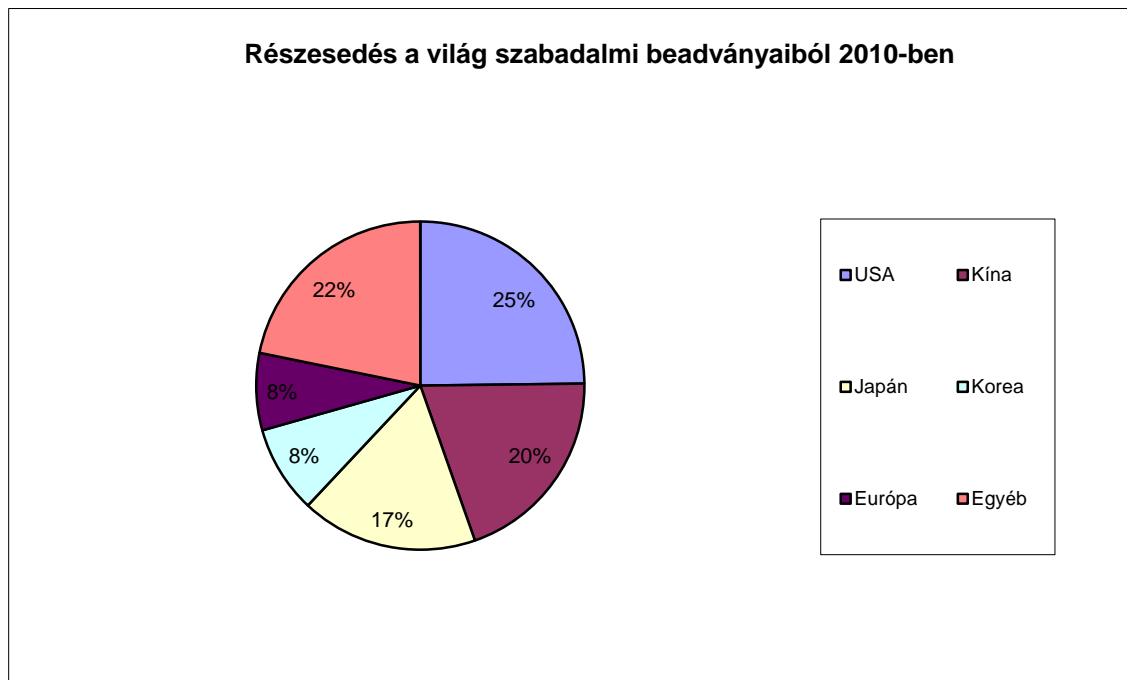
A kínai gazdaság sikerágazataiban, akár a földpiacon, akár a lakáspiacon kialakultak a tulajdonosi jogok gyakorlásának keretei és intézményi garanciái. Szemben néhány kritikai véleménnyel, itt az áttörést nem a magánosítás, hanem jogi keretek meghatározása jelentette

# Kínai oktatási rendszer eredményessége Pisa tesztek eredményei 2012





# Kínai innováció nemzetközi összehasonlításban



Forrás: WIPO (2012)

Nem igazolható az a gyakran hangoztatott állítás, hogy Kína K+F tevékenységét hátráltatja a politikai szabadságjogok korlátozása, például az Interneten alkalmazott széles körű cenzurálás

# Kínai növekedési modell nemzetközi mintái / 1

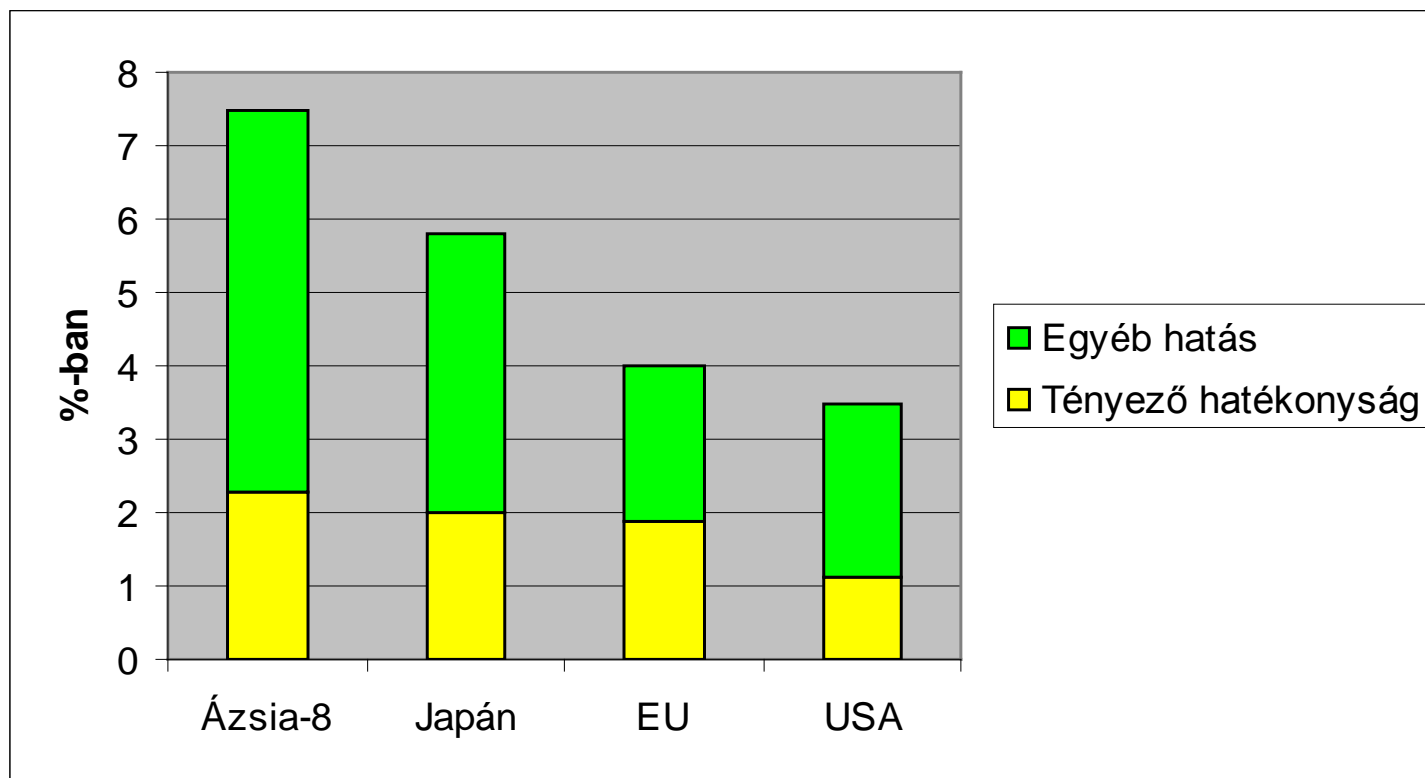
A tartósan gyors kínai növekedés nem egyedi, hasonló fejlődést mutattak a kelet-ázsiai országok is.

Ország	Periódus	GDP éves növ.
USA	1950-80	3.5%
Japán	1950-80	8.0%
Korea	1960-95	8.1%
Tajvan	1960-95	8.6%
Thaiföld	1960-95	7.5%
Malajzia	1960-95	6.9%

Forrás: Jonathan Anderson (2006)

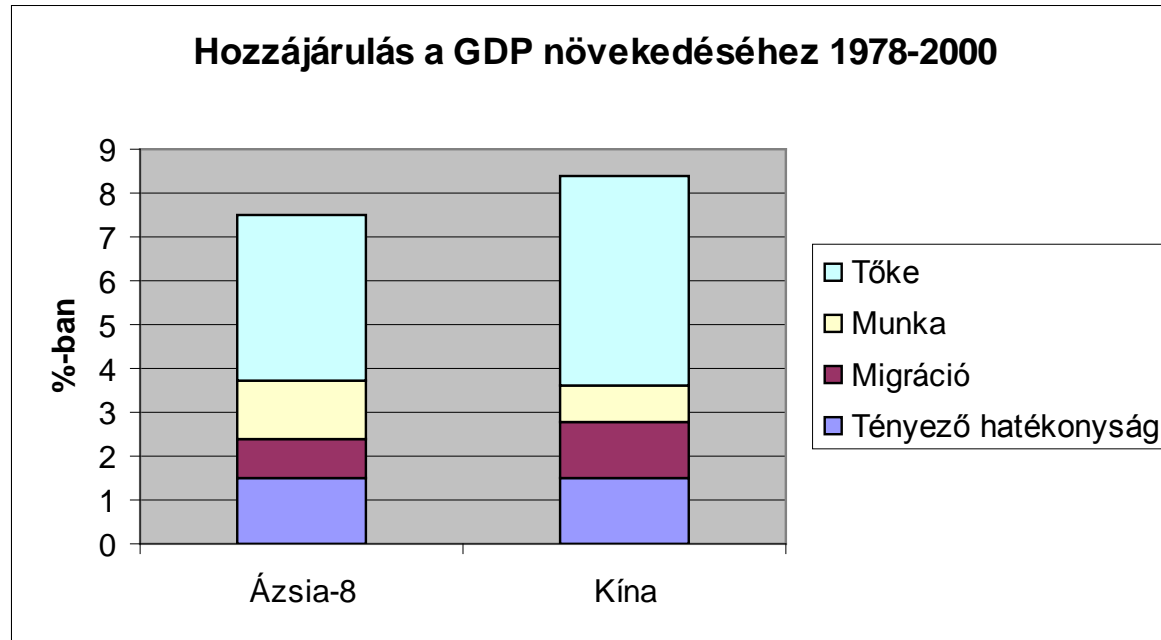
# Kínai növekedési modell nemzetközi mintái / 2

- Tényező hatékonyság összehasonlítása 1960-95 időszakban



Forrás: Jonathan Anderson (2006)

# Kínai növekedési modell nemzetközi mintái / 3

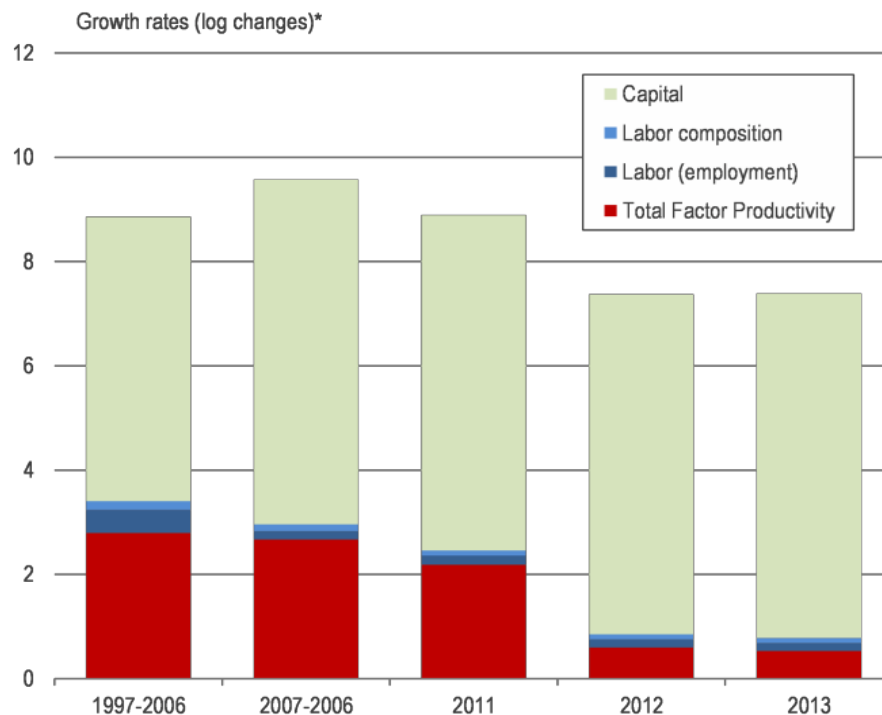


Forrás: Jonathan Anderson (2006)

Kelet-ázsiai és a kínai növekedési modell jellemzői:

- Magas megtakarítási hányad
- Magas beruházási hányad
- Mérsékelt, de tartós termelékenység növekedés

# Új növekedési pálya szükségessége / 1

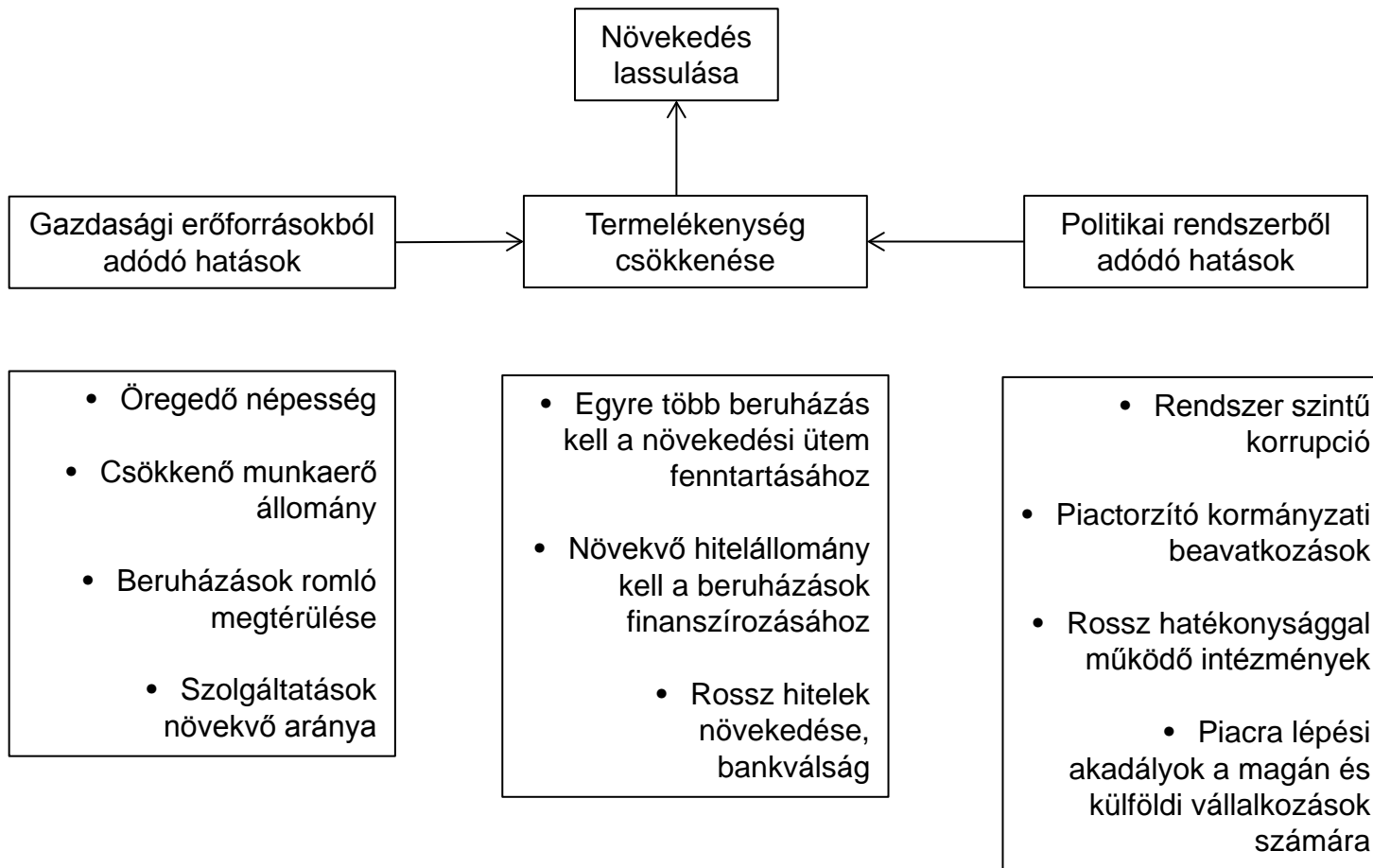


Sources: The Conference Board Global Economic Outlook 2015(forthcoming November 12, 2014), The Conference Board Total Economy Database

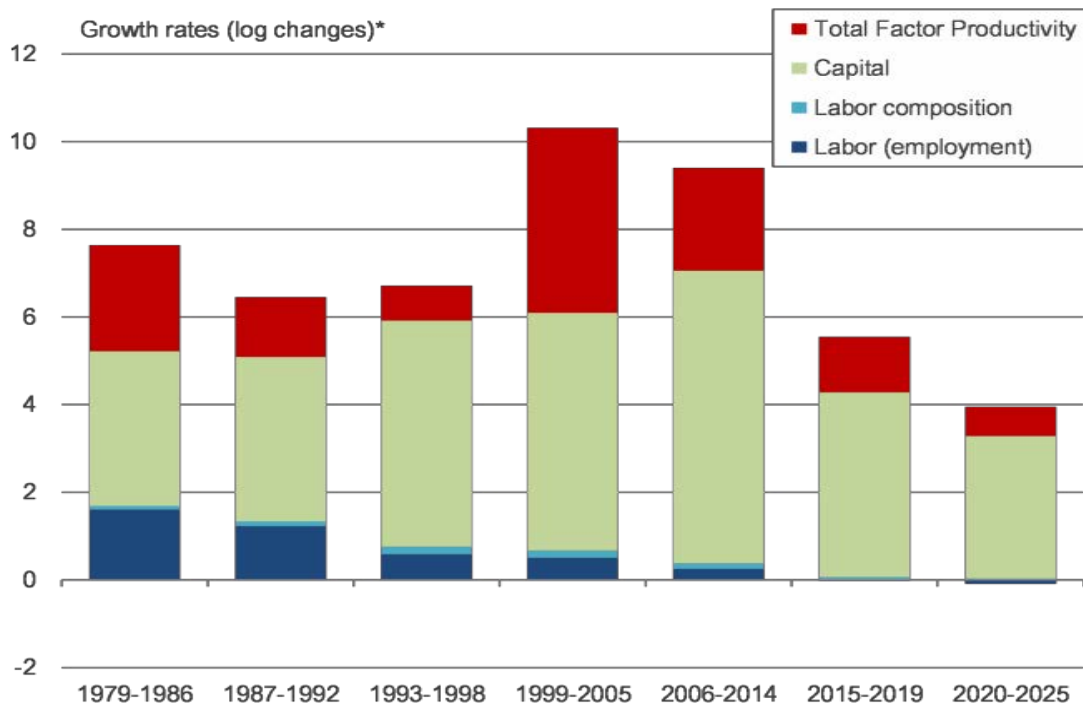
\*Note: log changes will be slightly different from annual percent changes due to technical details

Az elmúlt években jelentősen visszaesett a tényezőhatékonyság, ami a piacra lépő új munkaerő számának visszaesésével együtt a jövőben a gazdasági növekedési ütem tartós és jelentős visszaesését eredményezheti

# Új növekedési pálya szükségessége / 2



# Új növekedési pálya szükségessége / 3



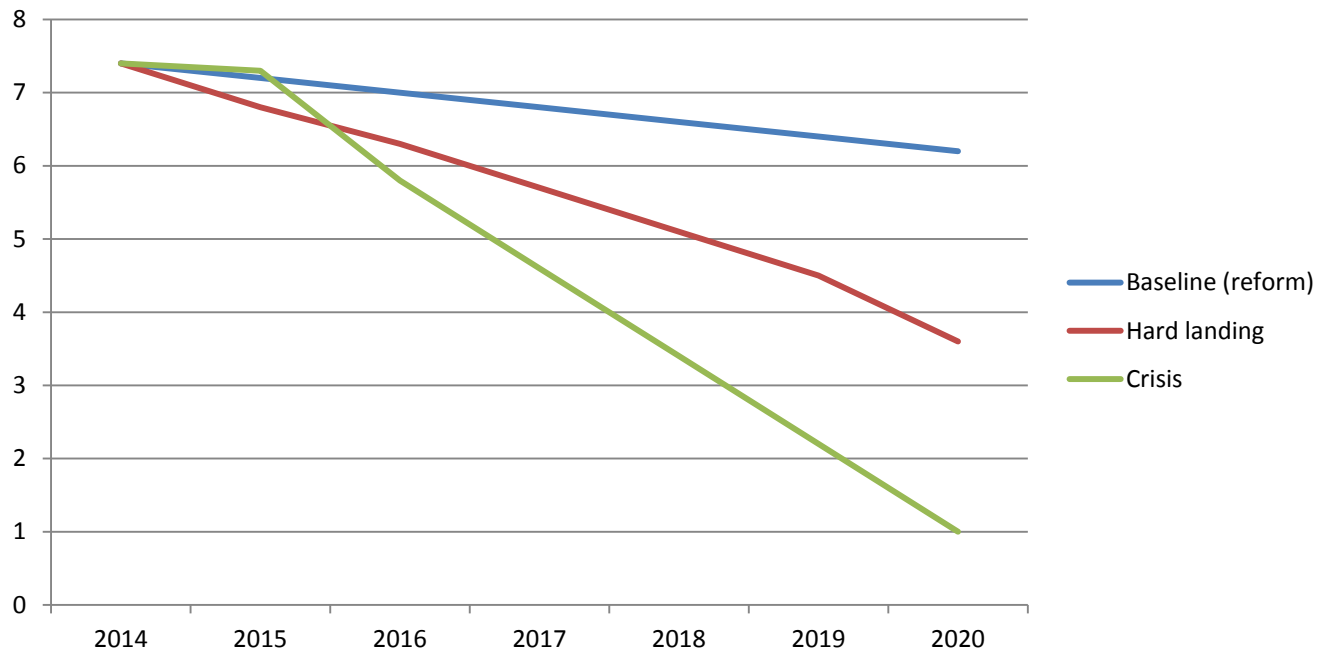
Sources: The Conference Board Global Economic Outlook 2015(forthcoming November 12, 2014), The Conference Board Total Economy Database

\*Note: log changes will be slightly different from annual percent changes due to technical details

A Conference Board előrejelzése szerint, mivel a tényező hatékonyság további csökkenésével kell számolni a GDP növekedési üteme 2015 és 2019 között 5,8%, 2020 és 2025 között 4%-ra esik vissza.

# Lassulás megállításának feltételei / 1

GDP éves növekedési üteme %-ban három alternatív forgatókönyv szerint



Az Asia Society Policy Institute előrejelzése szerint viszont, mérsékelhető a növekedés visszaesése, ha hatásos reform intézkedéseket vezetnek be a következő öt évben. Ha erőltetik a növekedés fenntartását az kezelhetetlen gazdasági válsághoz vezethet, ha a reformok késnek vagy elmaradnak akkor a növekedés a 4%-os világátlag alá süllyedhet.



# 2013-as reformcsomag / 1

Intézkedés	Cél és várható hatások	Megvalósítás
Központi és helyi kormányzatok költségvetési kapcsolatai	Feladatok és finanszírozás arányosítása Finanszírozás átláthatóvá tétele Területi egyenlőtlenségek csökkentése	Intézkedési csomag 2014 június Határidő 2016 vége
Versenyszabályozás	Verseny erősítése, kormányzati beavatkozások (működési engedélyek) visszaszorítása	Új rendeletek az engedélyezési rendszer átalakítására Szigorú versenyhatósági döntések
Pénzügyi rendszer	Állami beavatkozás visszaszorítása a kamatok és az árfolyam meghatározásában Devizakonvertibilitás Tőzsdei bevezetés könnyítése	Fokozatosság nincs részletes ütemterv
Külkereskedelem és külföldi befektetések	Helyi szabadkereskedelmi övezetek Szabadkereskedelmi megállapodások Tőkepiacok megnyitása	Sanghaji övezet nehéz indulása Új nemzetközi megállapodások Sanghaji és hongkongi tőzsde összekapcsolása
Földpiac	Piaci működés racionalizálása és átláthatóvá tétele (adásvétel, jelzálog) Országos teljes körű földregisztrációs rendszer	Politikai viták a részletekről Ütemterv csak a regisztrációs rendszerről 2014 augusztus

# 2013-as reformcsomag / 2

Intézkedés	Cél és várható hatások	Megvalósítás
Állami tulajdonú vállalatok	Magánbefektetők bevonása a tulajdonosi körbe Osztalékok növelése a közkiadások finanszírozására Ágazati belépési korlátok feloldása	Helyi kezdeményezések Jelentős ellenállás a kormányapparátusban
Emberi erőforrások munkaerő piac	Születés szabályozási rendszer liberalizálása Városi regisztrációs rendszer (hukou) fokozatos liberalizálása Új munkanélküliségi nyilvántartási rendszer	2014-től a népesség egy harmada számára megszűnt a korábbi egy gyermekes korlátozás Hukou rendszer átalakítása helyi szinten
Környezetvédelem	Ambiciózus kormányzati célok a környezet szennyezés visszaszorítására A környezetvédelmi célok teljesülésének bevezetése a káderek értékelésébe Civil szervezetek bevonása	Több konkrét intézkedés üzemek leállítására Növekvő nemzetközi aktivitás, kötelezettségek vállalása
Innováció	Szellemi tulajdon védelmének erősítése a jogrendszerben, illetve a jogérvényesítési rendszerben	Nincs részletes ütemterv

# Záró következtetés

Kína felzárkózása a fejlett világhoz folytatódhat, ennek hazai és nemzetközi feltételei megteremthetők



# Felhasznált szakirodalom

UBS Investment Research Asian Economic Perspectives

**Jonathan Anderson:** How to Think on China 2006 január

OECD Development Centre Studies

**Angus Maddison:** Chinese Economic Performance in the Long Run

OECD 2007

TEDGlobal 2011 Teljes nézettség: 1374088

Niall Ferguson: The six killer apps of prosperity

[http://www.ted.com/talks/niall\\_ferguson\\_the\\_6\\_killer\\_apps\\_of\\_prosperity](http://www.ted.com/talks/niall_ferguson_the_6_killer_apps_of_prosperity)

TEDSalon 2010 Teles nézettség: 1837289

Martin Jaques: Understanding the rise of China

[http://www.ted.com/talks/martin\\_jacques\\_understanding\\_the\\_rise\\_of\\_china](http://www.ted.com/talks/martin_jacques_understanding_the_rise_of_china)

吴晓波 历代经济变革得失

An Asia Society Policy Institute Report 2014

Daniel H. Rosen Avoiding the Bind Alley

<http://asiasociety.org/policy-institute/china-economy>

The Conference Board 2014

The Long Soft Fall in Chinese Growth